

PADUREŠEK

85

BOŽIĆ 2005.

UVODNIK

Štovani štioče, "Parsek" zaključuje prilično uspjelu godinu u kojoj je izišlo čak sedam brojeva Tvojeg omiljenog fanzina. No, nominalni ritam izlaženja je i dalje kvartalan, plus sferakonski broj. To znači kako su ove godine objavljena čak dva specijalna broja - jedan posvećen stotoj obljetnici smrti Julesa Vernea, dok je drugi bio zapravo malom zbirkom priča i drugih materijala na engleskom jeziku povodom ovogodišnjeg Worldcona u Glasgowu.

U ovom broju, dragi štioče, naći ćeš prelijepu priču Tereze Rukoher, gorku minijaturu Darka Macana, kao i obilje prikaza filmova i hrvatskih SF konvencija koje su obilježile ovogodišnju jesen.

No, primjetit ćeš kako nema bibliografije hrvatskog SF-a. Razlog tome je što treći dio priloga za bibliografiju hrvatske znanstvene fantastike do 1945. godine, što ih sastavlja Živko Prodanović, jednostavno nije još gotov. No, uskoro očekujemo i završetak tog vrijednog pothvata, što ćemo

na odgovarajući način prikazati na stranicama "Parseka".

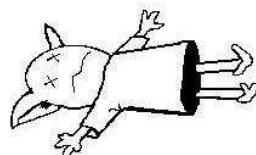
Što se tiče tračeva iz udruge SFera, samo spominjem kako je točna adresa Društva IV. Podbrežje 5 u Zagrebu, na Kajzerici, zvanoj još i Chinatown. Inače je knjižnica skoro privredna svrsi, a ponešto se i radi. U svakom slučaju, grandioznih planova ne manjka.

Toliko za sada, štovani štioče, uživaj, uz želje za sretne praznike!

U Zagrebu, 27. prosinca 2005.

"Parsek" na webu:
<http://parsek.sfera.hr/>
 Kontakt:
parsek@sfera.hr

B.Švel

KRATKE VIJESTI

Natječaj za kratku ZF priču objavljenu na blogu

B.O.R.G., Blogerska organizacija raspisanih građana i SFera, Društvo za znanstvenu fantastiku iz Zagreba, organiziraju natječaj za kratku znanstvenofantastičnu priču objavljenu na blogu.

Natječaj se pokreće s ciljem popularizacije bloga kao medija za pisanje i žanra znanstvene fantastike u cjelini. Uzet će se u obzir samo one priče objavljene na blogu autora. Jedan autor može prijaviti najviše tri priče.

Priče moraju biti u žanru znanstvene fantastike. Pod znanstvenom fantastikom se smatra književnost smještena ili u znanstveno moguću budućnost, ili u svemir različit od našega, ali koji s našim dijeli temeljne znanstvene postavke, pri čemu je element različitosti ključan za priču.

Linkove na priče treba poslati e-mailom, zajedno s punim imenom i prezimenom autora, na adresu: ire(a)sfera.hr. Popis linkova moći će se naći na SFeraKon 2006 Blogu i na stranicama B.O.R.G.-a, te će za priče biti moguće glasati.

Najbolje priče prema ocjenama žirija i publike bit će objavljene u zbirci priča, čije će se predstavljanje održati na Danima

znanstvene fantastike - SFeraKonu, od 21. do 23. travnja 2006. godine u Zagrebu.

Natječaj je otvoren do 1. ožujka 2006. godine.

linkovi:

B.O.R.G.:

<http://borg.cromma.com/>

SFerakon 2006 Blog:

<http://sferakon.blog.hr/>

Za sada je stiglo jedanaest priča.

Nagrade NOSF-a

Nagrade NOSF-a su nagrade publike koje će se dodijeliti u sljedećim kategorijama:

1. za najbolju domaću SF priču objavljenu u protekloj godini
2. za najbolju domaću web stranicu SF tematike
3. za najbolji domaći SF fanzin
4. za najbolju domaću recenziju SF knjige
5. za najbolju domaću recenziju SF filma
6. za domaću SF nebulozu godine

Prve nagrade NOSF-a bit će dodijeljene na SFeraKonu 2006. godine za godinu 2005. Glasanje će se odvijati na forumu NOSF-a.

Cilj nagrada NOSF-a je poticanje domaće produkcije te angažiranosti hrvatskih ljubitelja SF-a, kao i promidžba domaćeg SF-a.

Prvi korak u ovom pothvatu su nominacije koje se odvijaju na forumu NOSF-a (<http://nosf.net/phpbb2/viewtopic.php?t=887>) do veljače 2006.

NOSF Newsletter

predbilježba:

http://nosf.net/mailman/listinfo/nosf-lista_nosf.net

U siječnju 2006. bit će godinu dana kako NOSF Newsletter izlazi. Preko 60 ljudi ga svaki mjesec redovito čita i iščekuje. U svakom se broju nalaze najzanimljivije vijesti iz Hrvatske i svijeta vezane uza SF, poseban tematski prilog, izvještaji o aktualnim događanjima u hrvatskom fandomu, kao i brdo linkova u svijetu SF-a.

Održan CRŠ

Između 9. i 11. prosinca u prostorima Studentskog centra u Zagrebu održan je Crtani romani šou, tj. već tradicionalni međunarodni festival stripa. Program je bio

bogat, a spomenimo kako je 9. prosinca goste CRŠ-a uveselio i nastup vinkovačke grupe Septica. Pohvale organizatorima, a osobito Tihomiru Tikulinu Tici.

Umro Robert Sheckley

Veliki američki pisac znanstvene fantastike Robert Sheckley umro je 9. prosinca ove godine u 77. godini. Prevođen na niz jezika, osobito je popularan bio u Europi, odnosno nekadašnjim socijalističkim zemljama.

Izišla "Futura"

Početkom prosinca na kioscima se pojavila "Futura" broj 126. Neslužbeno saznajemo kako je idući broj u pripremi već za siječanj. Znači li to da bi jedini hrvatski profesionalni časopis počeo redovito - ili barem redovitije - izlaziti!?

Udruga SFera izražava sućut svojem dugogodišnjem članu i predsjedniku Ivici Posavcu povodom tragičnog gubitka kćeri.

Poniranja u vlastita sjećanja toliko su drag motiv Terezi. Mlada matematičarka nam ponovno donosi očaravajuću priču, priču koju su redoviti čitatelji "Parseka" već vidjeli u engleskoj inačici u worldconskom broju 82.

Tereza Rukober NEKA DRUGA ŽENA

Rea je sjedila na krevetu i razgovarala sama sa sobom. Postavljala je pitanja - ne izgovarajući ih na glas, ali formirajući ih u rečenice - njezino sjećanje je odgovaralo.

Volum li palačinke s orasima?

Trenutak pauze, praznina u mislima. Zatim: "Da, palačinke su dobre. Nisu mi najdraže jelo ali rado ću ih pojesti za dessert." Sjećanje na ukus je slijedio: miris, aroma, sitne mrvice oraha pod zubima...

Ana je jučer pitala želim li palačinke za ručak?

Tu nije bilo pauze. Visoka žena tamne kose, široka ramena, prijateljski osmjeh... Sva sjećanja koja je sakupila u zadnja dva tjedna mogla je dozvati trenutno.

Kad sam upoznala Anu?

Pauza.

Osnovna škola: nova učenica, sjedi pored Ree u klupi. Rea i Ana igraju košarku. Crvena trenirka, idemo zajedno na natjecanja...

Što sada trebam učiniti?

Odmah: Darko će doći po Reu pa zajedno idu k Ani na ručak. Rekao je da će doći u tri. Treba se istuširati i oprati kosu.

Ustala je i krenula prema kupaonici. Kada je prvi puta nakon bolnice prala kosu,

trebalo joj je neko vrijeme da se sjeti što treba činiti. Sada nije više bilo problema.

Liječnik je rekao da će se pauze u prisjećanjima smanjivati i da uskoro više neće primjećivati razliku između novih i starih sjećanja. Između "doživljenih" i "presnimljenih". Da se neće morati svjesno "prisjećati" da bi znala da se nešto dogodilo.

***

U snovima nije bilo pauza u razmišljanjima.

Prethodne noći je sanjala da silazi niz stepenice. Nalazila se u visokom tornju i trebala je sići do dna. Toranj je imao stari, zapušteni lift, ali ga se nije usudila koristiti - koračala je niz zapušteno spiralno stepenište oprezno, opipavajući kamene ploče vrhom cipele prije nego bi stala na njih.

Stepenice su, polako, postajale sve više i više. Nakon nekog vremena morala je skakati s jedne ne drugu. Postajale su i sve šire, pretvarajući se u uzastopne kamene platforme. Ogledala se prema gore i promislila kako bi bilo dobro vratiti se i ipak pokušati liftom. No povratak bi bio vrlo

naporan - pretpostavljala je da je već prešla polovicu visine tornja.

Odlučila je nastaviti, nadajući se da će stići do dna prije nego stepenice postanu previsoke. Spuštala se tako da bi sjela na rub stepenice i skočila na onu ispod nje. Bile su već tako visoke i široke da je mogla vidjeti samo jednu stepenicu ispod one na kojoj se nalazila: samo onu na koju je skakala.

Stepenice su dostigle njezinu visinu i povratak je postao nemoguć. Osjećaj da nema izbora, osim da nastavi prema dolje, stvorio je priličnu količinu panike. Sjedila je trenutak na rubu jedne stepenice, skupljajući hrabrost za dalje. Onda se odvažila i skočila na sljedeću.

Ispod nje se pružao zastrašujući ponor. Stepenica na kojoj se nalazila bila je zadnja. Ispod nije bilo ničega, sve do tla. Bila je na visini od najmanje dvadesetak metara iznad tla.

Procjena da je odavno prešla polovicu tornja bila je sasvim kriva. Osjetila je da stepenica nestaje ispod njenih nogu i da pada u provaliju, da leti kroz zrak sve brže. U zadnjem trenutku je shvatila da je pogriješila što nije koristila lift.

***

"Opet sam sanjala da umirem," rekla je Darku. "Padala sam u provaliju i znala da umirem. Možda to nije bio san, nego dio sjećanja?"

"Bio je to samo san, Rea. Ne možeš se sjećati vlastite smrti."

"Možda ipak mogu nekih dijelova?"

"To nije moguće. Sjećanja su ti presnimljena tri dana prije nesreće i ne možeš se sjećati ničega što ti se dogodilo u međuvremenu. Ali normalno je da sanjaš, proživjela si traumatično iskustvo."

"Nisam ja proživjela. *Ona* ga je proživjela."

"Kada sam rekao *iskustvo* mislio sam na ponovno buđenje. I ne postoji *ona*. Ti si ista osoba." Darko je govorio umirujućim glasom u kome je Rea prepoznala malo nervoze.

Stigli su do Anine zgrade i popeli se na peti kat. Rea se osjećala neugodno u liftu, iako je vožnja trajala vrlo kratko. Ana ih je dočekala na vratima s veselim osmjehom. "Sjedajte odmah, salata od tune je na stolu a palačinke će biti začas."

Soba je izgledala potpuno nepoznato. Okrugli stol bez stolnjaka, četiri stolice, u plavo presvučen kauč, stolić s televizorom, polica za knjige i sobni bicikl u kutu. Zidovi su bili obojeni u svjetlo ružičasto, a zid nasuprot balkonskih vrata krasila je slika s cvjetnim uzorkom. Rea je zastala na trenutak i pričekala. Odjednom, slike su se vratile.

Ona i Ana sjede za stolom i uče za ispite.

Ili gledaju televiziju, zajedno s Darkom i još dvojicom prijatelja.

Martina, Ana i Rea uređuju stan - sav namještaj je zguran u jedan kut i ružičasta boja je pripremljena u kanti. Zidovi su još uvijek prljavo žuti.

Kasno jedne večeri, Ana i Rea sjede na kauču i razgovaraju. Djevojačke teme i brige - ispiti, dečki, plaćanje stanarine, planovi za traženje zaposlenja.

"Sve u redu?" pitala je Ana.

"Da, u redu je. Nisam još bila u tvom stanu."

"Naravno da si bila, milijun puta."

"Ma mislila sam nakon nesreće, znaš."

Ana je klimnula glavom i nasmiješila se s razumijevanjem. Sjeli su za stol i počeli jesti. Ana je pričala o tome kako je pripremala salatu. "Izgubila sam otvarač za konzerve. Da ste me samo vidjeli kako otvaram tunu, umrli biste od smijeha!"

"Kako si otvorila? Zubima?" pito je Darko.

"Pa ne baš. S odvijačem i čekićem."

Rea i Darko su se nasmijali i pohvalili je za domišljatost. Ana je donijela čaj i palačinke. "Kupila sam onaj kojeg najviše voliš," rekla je i pokazala kutiju čaja. Na plavoj kutiji su bile nacrtane borovnice.

Rea je trenutak promatrala sliku bez prepoznavanja, a onda je sjećanje na okus i miris preplavilo njezin um. Klimnula je glavom. "Već sam umorna od toga što moram čekati da mi se sjećanje vrati", rekla je s uzdahom. "Ali primjetila sam da pauze postaju kraće."

"Mislim da će ti biti bolje kada počneš trenirati," rekla je Ana. "Kada ćeš početi?"

"Ne znam, doktor je rekao da sama odlučim. Fizički se osjećam odlično, mislim da sam čak jača nego prije."

"Ipak imaš manje mišićne mase nego prije. Morat ćeš to nadoknaditi," napomenuo je Darko.

"Ali imam i novo koljeno," nasmijala se Rea. "Ono staro je imalo izlizanu čašicu, ali sada više ne moram brinuti o tome!"

Rekla je to veselo, a onda se zamislila. "Znaš Ana, na neki način sam ipak prvi puta ovdje. Fizički, niti jedna molekula mog tijela nije nikada bila ovdje."

"Gluposti," protestirao je Darko. "Pati nisi samo skup molekula. Gledaj," rekao je ispruživši dlanove. "Znaš li koliko uopće na mojim rukama ima molekula koje su prošli puta bile ovdje? Koža, kosa, tkivo, sve se mijenja, raste. Ti si osoba, a ne skup molekula. A osoba je bila ovdje!"

"Darko zašto me pokušavaš uvjeriti? Ili utješiti? Puno mi znači tvoja podrška, ali pusti me da razmišljam o tome što mi se događa. Treba mi vremena da se priviknem, sve mi je čudno i malo me je strah. Ali proći će me."

Rea je govorila glasno i Darko je slegnuo ramenima, promatrajući je. "Oprosti što pretjerujem, neću više. Malo sam zabrinut za tebe."

Ana je stavila dlan na Reinu podlakticu, umirujući je. "Rea mislim da ipak postaješ ona stara. Ovo je prvi puta

nakon nesreće da te čujem da ovako podižeš glas."

***

Sat vremena kasnije odlučili su svi zajedno otići u kino. Izašli su iz Aninog stana i krenuli prema liftu. Nakon što je Darko pritisnuo gumb, začuo se duboki zvuk označavajući da je lift krenuo iz prizemlja prema njima. Kroz ostakljena vrata Rea je mogla nazrijeti praznu dubinu kroz koju su se provlačile debele sajle lifta.

Kada su se vrata otvorila, zurila je u malu osvijetljenu prostoriju pred sobom. "Ja ne idem unutra, strah me je," rekla je polako i krenula prema stepenicama. Hodala je sporo, držeći se za zid. Darko i Ana su krenuli za njom. "Pomozite mi," prošaptala je i dopustila da je Darko uhvati za ruku. Sišli su polako stepenicama i kada su stigli u prizemlje Rei je srce lupalo od straha.

Gledanje filma bilo je opuštajuća aktivnost. Sve je bilo novo, svaku scenu je gledala prvi puta u životu i nije se morala boriti sa prisjećanjima.

Kasnije, dok su šetali kroz park, Rea je rekla: "Nikada se do sada nisam bojala visine."

"Sigurna sam da će to proći,"
Odgovorila je Ana.

"Pričajte mi što se točno dogodilo u ona tri dana kojih se ne mogu sjetiti."

"Kada si završila snimanje u laboratoriju, nazvala si me i otišli smo na

večeru," započeo je Darko. "Poslije smo otišli k tebi, gledali televiziju i proveli noć zajedno. Ujutro smo se spremili za put, otišli na vlak. Našli smo se s Anom, Vedranom i Majom. Popodne smo planinarili, predvečer smo stigli do planinarskog doma. Zapalili smo vatru, pripremili večeru, sjedili i pričali kao i obično. Ujutro smo nastavili prema vrhu. Ti si hodala zadnja i malo si zaostala. Kada smo već bili blizu vrha, na najstrmijem dijelu, čuli smo vrisak. Kada smo dotrčali, ležala si dolje, na stijenama. Spustiti smo se do tebe, ali bilo je već kasno."

Šutjeli su trenutak, a onda je Rea pitala: "Koga ste zvali?"

"Ljude iz laboratorijskog, naravno. Da smo zvali gorsku službu ili hitnu pomoć, proglašili bi te mrtvom i ne bi te smjeli... vratiti."

"Vedran i Maja sve znaju?"

"Znaju za laboratorijske i to da postoje neke tehnike koje službena medicina nema. Misle da su te uspjeli oživjeti."

"Znači ne znaju da je ona umrla."

"Ne, to znamo samo Ana i ja."

"Zašto si rekla *ona*, umjesto *ja*?"

pitala je Ana.

"Zato što ne mogu reći ja sam umrla. To je besmisleno. Pomisao na to me jako plaši. Nisam vam htjela ništa reći, ponekad mi je žao što sam to učinila." Rea je govorila tihom i ozbiljno.

"Znaš," rekao je Darko, "kada si odlučila dopustiti da kloniraju tvoje tijelo,

nije mi se sviđala ideja. Razmišljaо sam o tome da te pokušam odgovoriti. Ali nisam, odluka je ipak bila tvoja. Sada mi je tako draga da si to učinila."

"Strah me je prisjećati se toga."

***

Pauze u prisjećanju postajale su sve kraće. Kada je, nakon nekoliko dana, Rea skupila hrabrost da uroni u sjećanja, pauze su već bile jedva primjetne.

Prije četiri godine pristala je na eksperiment. "Ovo što radimo bi moglo biti osobito korisno osobi koja ima opasan hobi, poput vas," rekao je liječnik voditelj laboratorijskog tima. "Budući da je sve u eksperimentalnoj fazi, moramo raditi u strogoj tajnosti. Ali za uzvrat ćete snositi samo dio troškova."

Nije željela znati detalje ni tehničke pojedinosti. Čak niti vidjeti unutrašnjost laboratorija, spremnike, medije i instrumente. Sve što je morala učiniti bilo je da dopusti da joj izvade malo venske krvi.

Tri godine kasnije javili su joj da je *tijelo* spremno za *instalaciju* i da može započeti sa spremanjem sjećanja. "Bilo bi optimalno da dolazite svaka tri mjeseca. I iznimno, prije svakog opasnijeg uspona," rekao je liječnik.

Ordinacija u koju je dolazila sličila je na bilo koju drugu liječničku ordinaciju. Sjela bi u veliku fotelu s naslonom za glavu. Na glavu bi joj stavili nešto što je

sličilo motorističkoj kacigi. Iako je znala da se radi o vrlo sofisticiranoj opremi, radije je zamišljala da se doista radi o kacigi. Zatim bi je, uz pomoć intravenozne injekcije, uspavali na nekoliko sati. Osim uboda same injekcije, ne bi osjetila nikakvu nelagodu.

***

"Drago mi je što si se odlučila vratiti na posao," rekla je Ana. Sjedile su, u trenerkama, na klupi u holu fitness kluba.

"Da, mislim da je bilo krajnje vrijeme da to učinim. Moram nastaviti živjeti svoj život." Rea je bila dobre volje i osjećala se punom energije.

"Znaš," nasmijala se Rea, "mislim da će i korisnicima biti draga kada vide da si se vratila. Tvoje aerobik grupe su se počele osipati otkada ih vodi drugi trener."

Rea je skupila dovoljno kondicije da bez problema vodi dvije grupe za redom. Ipak, tijekom prvog radnog tjedna, otkrila je da osjećaj nije isti. Prije nesreće, pokreti u ritmu muzike ispunjavali su je poletom, gotovo oduševljenjem. Uspijevala je prenijeti svoj entuzijazam na žene koje su dolazile vježbati. Vrijeme koje su provodile u dvorani prolazilo bi brzo, a korisnice bi odlazile zadovoljne. Međutim, u zadnje vrijeme joj nije polazilo za rukom izgraditi dobru atmosferu u grupi.

Dok su vježbale, promatrala je žene oko sebe. Jedna mlada, bucmasta djevojka, trudila se držati korak. Rea je pomislila na to

kako ona dolazi vježbati samo zato što je uvjerenja da je troma, neprivlačna i debela. Da ni najmanje ne uživa u ritmičkim pokretima i da bolne mišiće nakon vježbe doživljava kao poraz.

Jedna visoka, čvrsta žena, vježbala je skladno i gotovo bez napora. Rea ju je poznavala dobro - dolazila je nekoliko puta na tjedan, i na aerobik i u teretanu. Znala je da se život te žene vrti oko izgradnje savršenog tijela i neprestanog poriva da održava svoju kondiciju. Bilo joj je blizu četrdeset godina, iako je izgledala puno mlađe. Želja za produžavanjem fizičke mladosti učinila se Rei potpuno besmislenom.

Jednog popodneva, desetak dana nakon povratka na posao, shvatila je da više ne pronalazi smisao u poslu kojim se bavila godinama. Cijeli klub, miris znoja i deodoransa, glasovi i muzika koji su dopirali iz teretane - učinili su joj se stranim i dalekim. "Ja ne pripadam ovdje," pomislila je. "Nisam ona žena koja je radila ovdje. Ja sam netko drugi i samo pokušavam živjeti njezin život."

Darko je pitao kada će ići planinariti. "Naš tim je već bio na nekoliko uspona. Trebali bi se pridružiti treningu."

"Nisam sigurna da želim ići."

"Kamo? Na trening ili na ekspediciju?"

"I jedno i drugo."

"Ne razumijem Rea. To si toliko željela. Nagovorila si Anu i mene. U zadnje

dvije godine životni cilj ti je bila ta ekspedicija na Kilimanjaro. Kreće se za šest mjeseci. Ako ne nastaviš trenirati, moglo bi se desiti da niti ne budeš u timu."

"Ja nisam nikada ni trenirala za ekspediciju. Nisam se nikada popela niti na jedan vrhunac. Barem moje tijelo nije."

Darko je slegnuo ramenima. "Rekla si neka te ne pokušavam tješiti. Ali ipak mislim da je bitno i sve ono iskustvo koje si stekla na treninzima."

Rea je klimnula glavom. "Razmislit ću još."

***

Zamolila je liječnika neka je upozna s još nekime tko je doživio isto što i ona. Rekao je da je to nemoguće jer su podaci strogo povjerljivi. Ipak, Darko je uspio pronaći jednu adresu elektronske pošte.

Adresa nije odavala ime, niti spol osobe. Rea je napisala poruku i zamolila za susret. Dobila je odgovor da to nije moguće, ali da može postaviti pitanja koja nemaju veze s odavanjem identiteta.

Jeste li sada ista osoba kao i prije?
pitala je.

Da, naravno. Imam ista sjećanja, isto ime i prezime, živim u istoj kući kao i prije, imam istu obitelj kao i prije, isti genetski kod...

Nisam mislila na to. Osjećate li se kao ista osoba? Pitam zato što se ja ne osjećam isto. Čini mi se da me je netko stavio u život

te žene, ali to nije moj život. Ne želim iste stvar koje je ona željela. Ne znam tko sam. Jesam li osoba ili sam samo kopija?

Tehnički gledano, jesi kopija. A jesi li osoba, to moraš sama odlučiti. Rekla si da ne želiš isto što i do sada. Što sada želiš?

Rea nije znala što bi odgovorila.

Napisala je da nije o tome ni razmišljala. Da je pokušavala nastaviti ono što je radila prije, a nije ni pokušala nešto drugo.

Pitala je tajanstvenog korespondenta vjeruje li u postojanje duše. *Jesmo li mi samo sjene, tijela bez duše? Možda su one umrle, a mi smo sjene osoba kakve smo nekada bile?*

Nemam određeni stav u vezi postojanja duše. Ali znam da nisam sjena, već osoba. I to drugaćija osoba nego prije nesreće. Međutim, ljudi se stalno mijenjaju.

Kakve nesreće? Kada se desila?

Automobilski sudar - to je sve što ću ti reći.

Rea je ispričala sve o svojoj nesreći. O onome što su joj rekli i o svojim snovima. *Sanjate li ikada svoju smrt?* pitala je.

Ne, Rea. Ali više volim putovati vlakom nego automobilom.

***

Jednog vikenda Rea se ipak odlučila pridružiti timu koji se pripremao za ekspediciju. Darko i Ana već su nekoliko puta bili na treninzima bez nje.

Društvo ju je dočekalo vrlo srdačno. Krenuli su u subotu ujutro, s podnožja planine dva sata vožnje udaljene od grada. Plan je bio da se do popodneva popnu u blizinu vrha, kampiraju na jednom proplanku, a drugo jutro izlazak sunca dočekaju na vrhu.

Rea je bila u dobroj kondiciji jer je dosta vremena provodila vježbajući u teretani. Nastavila je raditi u fitness centru, jer nije znala što bi drugo započela. Unatoč tome, uspon joj je vrlo teško padao.

Hodali su brzo, kao i obično. Cilj je bio stjecanje kondicije i fizičke spremnosti. Već su mnogo puta bili na istoj stazi i Rea je prepoznavala svaku dionicu uspona. Nije zaostajala za prijateljima, ali osjećala je vlastiti umor i znoj kako joj se cijedi niz leđa. Ruksak na leđima pritiskao ju je svojom težinom.

"Društvo, dobro nam ide. Mislim da ćemo oboriti rekord u brzini uspona!" rekao je Vedran nakon nekog vremena. Tim se složio da je to razlog za veselje.

Rea je odjednom prestala koračati. "Ja ne idem dalje," rekla je. Stajala je na strmini punoj kamenja i grube, od vjetra savijene trave. Ispod nje se pružao prekrasan pogled na dolinu i grad.

"Zašto, Rea? Jesi li umorna?" pitao je Darko.

"Nisam pneumorna. Ali ne želim se više penjati. Želim sjesti ovdje na kamen i uživati u pogledu. Malo se sunčati. I da bar imam foto aparat - ovdje je tako lijepo."

"Ali ovo je trening, ne izlet. Moramo stići do vrha!"

Rea je odmahnula glavom. "Ne želim ići na vrh niti na ekspediciju."

Darko je stajao kraj nje, puštajući prijatelje da se udalje. "Mislim da si se jako promijenila," rekao je.

"Da, jesam. Nisam više ista osoba kao prije." Pogledala ga je, više tužno nego odlučno. "Kreni ti za njima. Ja ču se vratiti u grad i vidjet ćemo se sutra."

Darko je klimnuo glavom. "Žao mi je što se ti i ja počinjemo udaljavati," rekao je prije nego se okrenuo i nastavio koračati.

***

Sljedećeg jutra netko je pozvonio na Reina vrata. Kada je otvorila, pred njom je stajao stariji čovjek odjeven u platnenu jaknu i traperice. Nasmijao se srdačno: "Dobro jutro Rea! Ipak sam te poželio upoznati!"

Rea je zastala iznenadeno. "Vi ste..."

"Da, ja sam tvoj čovjek-sjena," nasmijao se. "Zovem se Miroslav." Pružio joj je ruku i pitao smije li ući.

"Da, naravno, izvolite."

Rea ga je odvela u dnevnu sobu. Ponudila ga je kavom i keksima i ispričala o neuspješnom usponu, s osjećajem da razgovara sa starim prijateljem. "Shvatila sam da ne mogu živjeti njezin život. To me plaši."

Miroslav je odmahnuo glavom. "To je tvoj život. Ali bih i ja tebi nešto ispričati.

Kada sam bio mlađi, puno sam putovao. Vodio sam trgovačko poduzeće i uživao u poslovima koji su mi omogućavali da budem u pokretu, na cesti. Vozio sam brzo i neoprezno, a moja supruga se uvijek brinula za mene. Ona me je i nagovorila na sudjelovanje u eksperimentalnom projektu. Nakon automobilske nesreće ugradili su moja sjećanja u tijelo koje je čekalo. Samo, tada još nisi bili u stanju točno prilagoditi biološku starost tijela - probudio sam se u tijelu koje je izgledalo i reagiralo kao da ima deset godina više nego je trebalo. I osjećao sam se jako drugačije. Sasvim drugom osobom. Počeo sam se ponašati drugačije, baviti se s drugim stvarima. Nakon nekog vremena prodao sam poduzeće i otvorio restoran - tako da sada drugi dolaze k meni a ja stojim na mjestu. Više sam se posvetio obitelji, iako im nije bilo lako sa mnom prvih godinu dana. I na kraju sam shvatio da sam ipak ista osoba, samo što su me stvari koje sam proživio promijenile."

Rea ga je upitala je li ikada požalio zbog sudjelovanja u projektu.

"Ne, zahvaljujući tom projektu sam ponovno živ. A život treba cijeniti. Dobio sam drugu priliku."

"Nisam baš shvatila ono što ste govorili o promjeni. Jeste li sada ista osoba kao i prije? Jesam li ja?"

Miroslav se nasmiješio. "Htio sam ti reći ovo: ti se jesi promijenila nakon nesreće. Ali to ne znači da si druga osoba. Osobu čine sjećanja a ne tijelo. Promijenila si se onako kao što se ljudi inače promjene kada dožive nešto traumatično - kao što je skoro umrijeti. Jer i da si preživjela onaj pad na drugi, "običniji" način, osjećala bi se ovako. Bojala bi se visine, prestala živjeti za uspone na planinske vrhunce. A jedna mala stvar je dovoljna da pokrene čitavu lavinu u našim životima."

Rea je klimnula glavom, shvaćajući.

Razgovarali su još neko vrijeme, a onda je Miroslav rekao da moga ići. Kada je krenuo prema vratima, Rea je primijetila da malo šepa. "Je li to od nesreće?" pitala je.

"Naravno da nije. To se desilo godinu poslije, kada smo bili na zimovanju s djecom."

"Zaboravila sam vam reći da su me liječnici pitali želim li još jedno rezervno tijelo, u slučaju druge nesreće. Rekli su mi da bih ga mogla iskoristiti i u slučaju invaliditeta, a ne samo smrti. Jesu li vama to predložili? Mislim, tako biste mogli izliječiti nogu."

Miroslav je odmahnuo glavom.

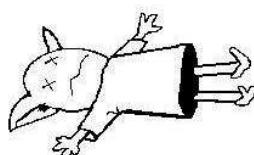
"Predložili su ali sam odbio."

"Zašto? Mislim, maloprije ste rekli da osobu čine sjećanja a ne tijelo. I da vam je dragو što ste dobili drugu priliku."

"Da naravno. Ali naučio sam još nešto. Ne bih mogao ovaj život cijeniti dovoljno, kada bih znao da ga opet mogu zamijeniti. Sviđa mi se da je ovo što sada imam jedinstveno i neponovljivo. Živim s tom spoznajom, koju nisam imao prije nesreće."

Nakon što je Miroslav otisao, Rea je neko vrijeme sjedila na kauču. Zatim si je natočila još jednu šalicu kave i prišla prozoru. Sada, kad je počela shvaćati da je život kojega ima još uvijek njezin, morala je odučiti što će učiniti s njim.

Prijepodnevno sunce je osvjetljavalо krošnje u parku ispod prozora toplom, ravnomjernom svjetlošću. Rea nije imala snage za velike odluke. Bar ne još za sada. Ali je pomislila kako bi mogla nabaviti novi fotoaparat.

Okej, Njega valjda ne treba predstavljati.

Darko Macan SIMBOLIČNA

Rođen sam s crvenom zvijezdom na čelu.

Svoju sam sreću mogao zahvaliti nanotehnologiji. Znajući u kakvim vremenima živimo naši roditelji nisu samo programirali željeni spol i fizičke karakteristike svoga prvog dvanaestočlanog legla, već su iskoristili nanobote da nas i prije rođenja promaknu u društveno podobne. Svijetla je budućnost meni i jedanaestorici moje braće i sestara bila zajamčena na staničnoj razini. Bar do prvih izbora.

A na tim se izborima tek pokazalo koliko su nam roditelji bilo dalekovidi. Oni sami nisu ih preživjeli, ali su naši nanoboti predosjetili promjenu klime i u ključnom trenutku crvenu zvijezdu zamijenili crnim slovom **U**. Kada su falange hrđavih bajuneta upale u vrtić, samo se nas dvanaestoro provuklo.

Do četrnaeste godine - godine naše punoljetnosti, glasačkog prava i polaska u vojsku - nanoboti su nam spasili kože barem tucet puta, pravodobno sluteći pobjedničku stranu. Pomogli su nam i na način kojeg naši roditelji nisu predvidjeli: kad smo ostali siročad, prodavali smo svoju krv - obogaćenu nanopodobnošću - svima koji su željeli biti sretni poput nas.

Svoj sam opstanak mogao zahvaliti nanotehnologiji.

Navršili smo četrnaestu, dali otisak prsta i zjenice, zadužili vlastitu bajunetu i mislili da smo spremni na sve. I bili smo. Na sve osim slobode.

Sloboda je stigla nenadano; neželjeno dijete predugog rata i ljudi umornih od biranja strana. Sloboda je imala ime za koje nismo hajali. Sloboda je imala ideale za koje nismo marili. Simbol! Jedino smo željeli znati koji će joj biti simbol! Morali smo znati koji će joj biti simbol!

Nanoboti su u našoj krvi divljali. Nisu se znali postaviti. Za ovo nisu bili programirani. Tko je vidio ljudima davati slobodu?! Utjehe nema u slobodi! Simbole, simbole nam dajte!

Poslije se sloboda okitila nekim već simbolom, ali za nas je bilo kasno. Izgubljeni, očajni nanoboti nasumce su nam po čelima ispisivali simbole iz svoje arhive, čas slova, čas zname. Pogledavali smo se, stežući hrđave bajunete, i nismo vidjeli braću iz legla, sestre s kojima smo odrasli: vidjeli smo crveno čelo kad je naše bilo crno; crno, gdje je naše bilo crveno.

Svoj sam život mogao zahvaliti nanotehnologiji.

Umro sam s crvenom ranom na čelu.

Kina vrte, Čubi recenzira

SECIRANJE JESENJE PONUDE. SATAROM.

Piše: Aleksandar Žiljak

Bako, zašto imaš tako velike oči?

Terry Gilliam nam je svima dobro poznat. Bivši pajtonovac obogatio je SF-kinematografiju s nekoliko dosta važnih djela, poput *Brazila* i *12 majmuna*, ili fantazija kakve su *Avanture baruna Münchausena* i *Vremenski banditi*.

Braća Grimm su film upravo na tragu Gilliamovih poigravanja s poviješću, bajkom i ranom fantastičnom literaturom. I koliko će vam se film dopasti, vjerojatno ovisi koliko volite Gilliama kao autora i njegov pristup.

Pogledajmo, kako je to već uobičajeno, priču. Braća Grimm, Jakob i Will (Wilhelm, je li) krstare Njemačkom u vrijeme Napoleonove vlasti. Njihovo zanimanje? Hmm... Recimo, istjerivači duhova. I vještica. I divova. I vradžbina i čarolija svih vrsta. Idu njih dvojica od burga do burga i, gdje se pojavi nešto od rečenog, oni umlate, ponište zle čarolije i istjeraju. Naravno, sve pred prestravljenim svjedocima i za dobre pare.

A kad se vrli građani i seljaci razidu, onda braća Grimm, zajedno s dva glumca-

suučesnika, brže-bolje pokupe sve lutke, trampoline, poluge, koloture i užad kojima su izvodili svoje trikove i uzjašu konje i tutanj do nekog novog užasa narodne predaje.

Što bi se reklo, spretni varalice...

Problem nastaje u tome što je oko njih francuska vlast. Koja nema baš puno razumijevanja za prastare bapske priče. Kao ni za prevarante koji ih spretno koriste. I tako, kad okupacijske vlasti uhvate našu vrlu braću, čini se da im terapija doktora Guillotena ne gine.

Eh, ali... U jednoj mračnoj šumi netragom nestaju djevojčice. Znate ono, danas Crvenkapica, sutra Marica i tako tim redom. Seljaci što žive na rubu šume su se već odavno prepustili očaju, a francuski general u razrješenju tog slučaja vidi dobru političku priliku. A kako vjeruje da se iza zagonetnih nestanaka djece krije slična, ali zlokobnija, razbojnička grupa kao i braća Grimm, a povodeći se onom narodnom da se klin klinom izbjija, nudi braći amnestiju pomognu li mu.

I tako, braća Grimm mogu birati između smaknuća i uklete šume. Vjerujući,

kao i general, da se sva događanja u njoj dadu objasniti spretnim iluzionizmom i mehaničkim trikovima, braća će se naći u nemalom čudu kad shvate da su djeca stvarno nestala, da se drveće u šumi stvarno kreće, da u njoj stvarno obitava strašni vukodlak, i da visoka stara kula stvarno skriva strašnu kletvu.

Koju će braća Grimm, prevladavši svoje razmirice, i uz pomoć proklete ljepotice, razvrgnuti. Naravno.

Tako to izgleda na papiru. Kako to izgleda u praksi? Je li to Gilliam na kakvog smo navikli? Pa, u nekim trenucima možda i jeste. Film ima duhovitih mjesa (obratite pažnju na malu igru s razlomcima na početku), vizualno je atraktivan (recimo, pomalo podsjeća na Jordanovu *Vučju družinu*, iako Scottovu *Legendu* ne uspijeva dostići), na momente je i dosta napet, ali...

Ali, *Braća Grimm* se, bojim se, ne uspijevaju bitno izdignuti iznad prosjeka. Cijela ta jurnjava po šumi je mogla biti i daleko bolje izvedena, sve je to moglo imati i daleko više smisla. Pomoglo bi i da neki likovi (pogotovo francuski general i njegov talijanski krvnik) nisu toliko iskarikirani koliko jesu, preko ruba uvredljivih nacionalnih stereotipa kakvih se Hollywood - tako smo se nadali – riješio tamo negdje 1945. (Mala digresija: Pogledajte *Legendu o Zorrou* da vidite primjer vrlo opasne i podmukle propagande naspram Evrope, sve zapakirano u akcijsku zabavu.) Ili da je barem to karikiranje malo podsjetilo na ona

stara dobra pajtonovska vremena. Ono što je ispalo ukazuje da se nije baš znalo što film treba biti. Komedija nije, prava fantastika bazirana na bajkama braće Grimm također nije u potpunosti, a neka post-pajtonovska zafrkancija je još manje, iako to očekujemo.

Ovako kako jest, *Braća Grimm* su standardni holivudski proizvod uz koji će vam proći vrijeme, ali ne treba od njega očekivati puno više.

Gdje je motorka?

Kad pop nema pametnijeg posla, kaže stara narodna, onda jariće krsti. Kad Hollywood nema ideje, kažem ja, onda ekranizira kompjuterske igrice.

Pa je, nakon više takvih, manje ili više (ne)uspješnih pokušaja (tek toliko da podsjetimo: iz današnje perspektive još i gledljiv *Mortal Kombat*, pa *Resident Evil*, pa *Final Fantasy*, a *Tomb Raider* da i ne spominjem, sve u nastavcima), na red došao i slavni i, 'ajde budimo realni i priznajmo si, nikad prevaziđeni *Doom*!

Nadam se da svi znamo što je *Doom*. Nadam se da znamo i (recimo to tako) postavke *Dooma*. Ideš i kolješ. Pa ideš i kolješ. Pa još malo ideš i kolješ. A posebni gušt kad si nabiješ božji mod i zaletiš se s motorkom među pedesetak komada kojekakve zombijevske i čudovišne bagre i fukare i kolješ. Motorka (motorna pila za ignoramuse) je zadnje sredstvo obrane, kad sve ostalo ostane bez municije i punjenja.

Milošću božjom i propustom programera, rezervoar s benzином je u motorki vječito pun.

E, a što je od naše omiljene igre napravio režiser Andrzej Bartkowiak?

Vidi vraka, i ne tako katastrofalan film!

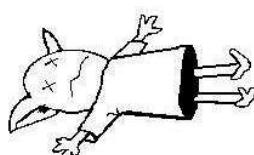
Priča: Kojih dvadeset godina u budućnosti, otkriven je portal što vodi do Marsa. Tko ga je i kad sagradio, ne zna se. Nakon još nekih dvadeset godina, na Marsu je oko tog portala sagrađeno istraživačko postrojenje, u kome stvari izmaknu kontroli. I tako, ujka Sam šalje skupinu malu, ali probranu, da tamo napravi reda, zaustavi zarazu i pobere važne diskove s podacima. Ostatak je naganjanje po mračnim hodnicima, što drugo? A hodnicima kolaju znanstvenici preobraženi u zombie i nemilosrdno čudovište. A ni sama družina nije baš niti složna, niti bez straha i mane.

I sve to nije tako loše napravljeni. Mislim, jurnjava po mračnim hodnicima je recept koji uvijek pali, samo ako se dobro izrežira (zadnji uspješni primjer kojeg se mogu sjetiti je *Alien vs. Predator*, koji jedva da ima nešto malo kompleksniju fabulu). Da, kad bismo išli istjerivati svaku glupost u filmu, onda bismo srušili cijeli film. Ovako kako jeste, Bartkowiak je uspio složiti napet

i gledljiv film. Glumci su OK, The Rock bi možda i mogao postati zamjena za već debelo ostarjelog Švarcija, vidjet ćemo. Međutim, problema ima. S čisto scenarističke strane (prihvativši da se od ekrанизacije FPS-a ne očekuje scenarističko remek-djelo), najveći je iznenadna promjena u važnosti i karakteru likova koja se događa pod kraj. Pazite, to nije neki obrat, nego promjena u fokusiranju, u kojoj odjednom sporedni lik postaje glavni i obratno.

Međutim koliko je *Doom* (film) povezan s onim *Doomom* koga smo svi tako dobro upoznali i zavoljeli? Pa, ne baš. Kao prvo, premalo je tu čudovišta. I brojčano i po vrstama. Prave koljačine kakvu se ponekad dade upriličiti na *Doomu* ovdje jedva ima. Nema spuštanja u pakao i gacanja po crijevima, nema Ćele-kula po zidovima, razapetih koža, kiseline i sličnih uživancija. Nema ni motorke, tek jedan električni nož za autopsiju. Ne očekujte ni kiber-demona. Kao da se dečki nisu usudili na platno staviti sve ono što *Doom* u svoj svojoj bezobraštini nudi. U stvari, mislim da je film prije nastavak *Resident Evil* franšize, nego li pravi *Doom*. Dobro, možda je to tek prva epizoda...

Šteta. Ali, i ovako je sasvim gledljivo.

Kina vrte, Čubi recenzira, Christmas Special

EP O NAPALJENOM GORILI

Piše: Aleksandar Žiljak

U početku bijahu Cooper i Schoedsack. Ne znam točan *background* Meriana C. Coopera, ali Ernest B. Schoedsack je počeo kao snimatelj kod Macka Sennetta - tko ne zna tko je Mack Sennett, neka popuni rupe u filmskom kunsthistoričarskom gradivu!), a u Prvom je svjetskom ratu bio ratni snimatelj u američkoj vojsci.

Cooper i Schoedsack su kao partneri stekli ugled s dva dokumentarca, *Grass* iz 1925. i *Chang* iz 1927. *Grass* je, čini mi se, o nomadskim pastirima u Iranu, a *Chang* o krdu slonova koje ugrožava seljake u Tajlandu. Godine 1929, njih će dvojica u Africi snimati dio materijala za film *The Four Feathers*, priču iz britanskih kolonijalnih ratova, koja će kasnije imati još par verzija.

Upravo negdje u to vrijeme, pod žarkim suncem Crnog kontinenta, Cooper će se podsjetiti svoje dječačke fascinacije opisima gorila iz devetnaestog stoljeća. Ideja o divovskom gorili u sudaru s civilizacijom polako se rađala. Pomogla je i knjiga o tada još velikoj zoološkoj senzaciji, zmajevima s otoka Komodo, tri metra dugačkim varanima.

U početku je Cooper, naviknut na rad na terenu, zamislio da koristi živog gorila. Dio bi scena snimio u Africi, a onda bi s majmunom otišao na Komodo, da se ovaj tamo bori s varanima. Kako bi to mučenje životinja izgledalo u praksi, stvarno ne znam. Poslije je mogao filmskim trikovima lako postići da životinje poprime divovske razmjere. Uzgred, to je radeno u nekim filmovima iz pedesetih i ranih šezdesetih, gdje su varani, iguane i krokodili glumili dinosaure, često s nalijepljenim rogovima i krijestama! Mic po mic, Cooper je počeo s ovom idejom "ženiti" Davida O. Selznicka, producenta koji je upravo stigao u filmsku kuću RKO.

Kako je RKO bio u banani, finansijskoj naravno, Selznick je pod lupu stavio projekte koje je zatekao. Pri tom je u pomoć pozvao Coopera, koji je ostao impresioniran tehnikama animacije što ih je u svom prapovijesnom filmu *Creation* upotrijebio Willis O'Brien. Srećom po jadnog gorilu i varane, Cooper je shvatio da je polazni pristup bio potpuno pogrešan i da rješenje leži u O'Brienovoj animaciji čudovišnih životinja. Brzo je uvjerio Selznicka da mu dopusti napraviti probnu

rolu filma s dvije scene, koje bi bile prikazane glavonjama prije konačnog odobrenja projekta.

Tu negdje (konac 1931.) u igru ulazi Edgar Wallace, britanski pisac krimića, s kojim će Cooper razviti filmsku priču. Iz Indije se vraća i Schoedsack, koji dobiva mjesto ko-režisera u projektu, sad već s radnim nazivom *The Eighth Wonder*. Na žalost, Wallace iznenada umire od upale pluća. Kao scenarist uskače James Creelman, da bi ga za nekoliko mjeseci zamijenila Ruth Rose, inače gospođa Schoedsack. Kako se žena, prateći muža, nagledala opasnih ekspedicija, nije joj bilo teško na papir nabaciti Cooperove zamisli. Na kraju su Cooper i Schoedsack poslužili kao uzor za glavne muške likove.

Carl Denham (glumi ga Robert Armstrong), ambiciozni režiser dokumentaraca, očito je ne baš jako prikriveni Cooper. Prvi časnik John Driscoll (Bruce Cabot) je Schoedsack. Za četrdesetak je centimetara visoku zvijer bio zadužen O'Brien i njegova ekipa, trebala je još samo ljepotica. Tu na scenu izlazi Fay Wray, s kojom su Cooper i

Schoedsack već radili na *The Four Feathers*. U međuvremenu, probna su rola i konceptualni crteži pomogli da se otvore lisnice. Kad su se riješila prava oko *Izgubljenog svijeta* Arthura Conana Doylea - više da se preduhitri nekog kreativnog pravnika, iako je zapravo baš Doyle pravi idejni tata *King Konga* i sličnih projekata - produkcija je mogla krenuti punom parom.

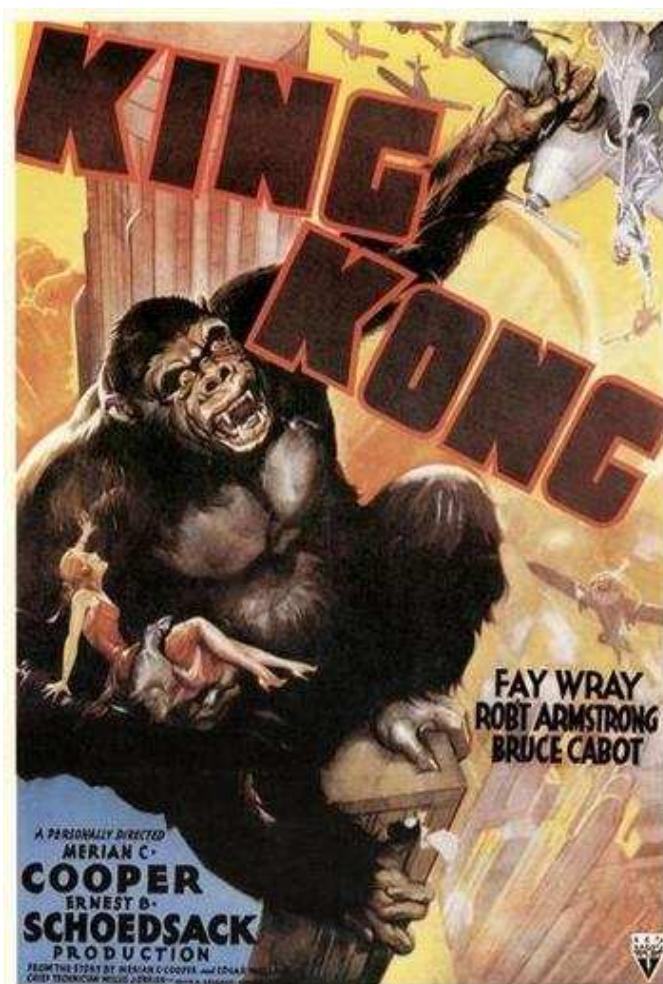
Cooper i Schoedsack su radili svaki svoj dio posla. Film, do tad već nazvan *King Kong*, snimao se paralelno (danju jedan, noću drugi) s još jednim pustolovnim

klasikom tridesetih: *The Most Dangerous Game*. Taj je film - o lovu na ljude što ga upriličuje dokoni grof - producirao Cooper, režirao Schoedsack sa Irvingom Pichelom, korištена je ista scenografija i ekipa, a u oba su glumili Armstrong i Fay Wray.

Konačno, premijera je *King Konga* bila u ožujku 1933., a film je ušao u povijest filmske umjetnosti. Priča nam

je, valjda, poznata, ali svejedno se podsjetimo.

Režiser Carl Denham, noseći u džepu kartu nepoznatog otoka, a u želji da snimi

savršeni dokumentarac, pronalazi Ann Darrow, nezaposlenu glumicu i nagovara je da s njim pođe u avanturu. Na brodu, Ann se zbliži s prvim časnikom, Johnom Driscollom, grubijanom meka srca.

Na otoku, obavijenom maglom, naša družina otkriva divovski zid, tko zna kad sagrađen.

Istovremeno, upadaju usred urođeničkog obreda, kojim se odabранa seoska ljepotica priprema za žrtvovanje mračnom božanstvu zvanom Kong. Kad glavni враč spazi Ann, shvati da bi ona bila još prikladnija žrtva. Naravno, Denham ga odbija (iako ponuda i nije bila loša: šest za jednu), ali urođenici sljedeće noći otimaju Ann s broda.

Denham,
Driscoll i grupa
naoružanih mornara

pojure u pomoć, ali stižu prekasno. Divovski je majmun već odnio Ann i preostaje im samo poći u prašumu, slijedeći goleme otiske stopala u blatu. Na otoku, nastanjenom dinosaurima, naši junaci stradavaju jedan za drugim, što od dinosaura, što od samog Konga. Kong, sad

već ozbiljno zaljubljen, uspije izbaviti Ann pred nasrtljivim alosaurom. No, hrabri mu je Driscoll za petama i spašava djevojku.

Bijesni majmun juri za njima, provali zid, razbuca urođeničko selo i padne pokošen omamlijujućim plinom kojeg je Denham imao u pripremi, nejasno

naslućujući što ga čeka na otoku.

Uvidjevši priliku za još većom slavom, Denham odlučuje odvesti Konga u civilizaciju i pretvoriti ga u putujuću cirkusku atrakciju. Majmun, međutim, ima druge ideje, raskine okove, razvali pola New Yorka i konačno biva smaknut u zračnom napadu na vrhu Empire State Buildinga, simbola tehnološke civilizacije.

Ako vam se čini da je povjesni uvod pomalo predug, to je zato što je *King Kong* iz 1933. godine jedan od najznačajnijih ranih filmova znanstvene (uvjetno rečeno) fantastike. Snimljen s tada vrhunskim efektima, izvrsno odglumljen, savršeno izrežiran, da se pažnja ne gubi ni na trenutak

kroz 90 minuta koliko traje, te uz čitav niz skrivenih značenja kojima su se kritičari bavili još dugo vremena, *King Kong* je postao bezvremenski klasik koga se i danas gleda jednako dobro kao i davne i kobne 1933. godine.

Uspjeh je filma bio takav da je iste godine Schoedsack režirao i nastavak, *The Son of Kong*. To nisam imao prilike vidjeti, ali izgleda da nije tako strašno kao što se čini. Schoedsack će se divovskim gorilama vratiti i 1949., u filmu *Mighty Joe Young*. U oba ova filma glumi Robert Armstrong. Solidni remake *Joe Younga* je 1998. režirao Ron Underwood, sa Charlize Theron, Billom Paxtonom i Radom Šerbedžijom u ulozi (a što bi drugo?) negativca s čudnim naglaskom.

U međuvremenu, King Kong je postao ikona dvadesetog stoljeća. Obračunat će se s Godzillom, u *King Kong vs. Godzilla* Inoshira Honde iz 1963. *Mighty Peking Man* iz 1977. je hongkonška varijanta, navodno tako loša da je izvrsna zabava.

U međuvremenu, divovskog su se gorile primili Dino de Laurentiis i John Guillermin. Njihov *King Kong* iz 1976. je na samom rubu katastrofe. Jessica Lange glumi kao da je cijelo vrijeme napušena i pijana, priča je nasilno modernizirana, majmun je smiješan, akcijske su scene režirane lijevom nogom, nema dinosaura, samo nekakva zmijetina. Sve u svemu, stvar spašava nešto malo kritike pohlepnog naftaškog kapitalizma i činjenica da penjanje King

Konga na WTC danas nužno izaziva neke druge asocijacije. Koliko god čudno zvučalo, ali i ova je verzija dobila svoj nastavak, navodno još gori.

I konačno, nakon skoro četiri stranice rukopisa dolazimo do Petera Jacksona i njegovog *King Konga*.

Iskreno, kad sam čuo da čovjek ide raditi novu verziju *King Konga*, pitao sam se, čemu? Pogotovo što nisam bio baš pretjerano odvaljen *Gospodarom prstenova* kao cjelovitim ostvarenjem. Na momente je *Gospodar* dobar, vizualno je impresivan, ali u cjelini tu ima jako puno rupa koje Jackson nije uspio popuniti.

I onda sam otišao u kino. I zasjeo tri sata. I izvrsno se zabavljao cijelo vrijeme. I otišao još jednom, deset dana kasnije. I opet se izvrsno zabavljaо puna tri sata. Jer, Jacksonov je *King Kong* vrlo zabavan film. Možda nije remek-djelo, ima nedostataka, ali je odličan.

Kao prvo, Jackson je napravio dobar i pametan potez što je svoju verziju smjestio u vrijeme Depresije, ostavši tako vjeran originalu iz 1933. Neka nova modernizacija, prebacivanje u današnje doba ili nakalemljivanje nekih suvremenih poruka (barem nametljivo) ili, ne daj bože, političke korektnosti, bi sigurno upropastili stvar: dokazala je to već izvedba iz 1976. Ovako je Jackson dobro iskoristio okruženje velike ekonomске krize da na likove nabaci podosta krvi i mesa, istovremeno uspjevši kroz niz vinjeta dati atmosferu ondašnjeg

New Yorka, razdijeljenog između nezaposlenih, što žive od danas do sutra, i novih nebodera, simbola Amerike, koji su upravo u to vrijeme nicali po gradu.

S druge strane, Jackson je istovremeno značajno zahvatio u tkivo originalne priče. Za početak, poprilično je prekrojio likove. Denham (Jack Black) ovdje bježi pred svojim producentima, služi se svim mogućim trikovima, laže, vara, mulja, potpisuje sumnjive čekove, i to sve podmazano s poprilično šarma. Skoro da se mogao snimiti zasebni, vrlo zabavan film samo o njegovim mućkama. Osim toga, Denham se otpućuje na otok ni ne sluteći što ga tamo čeka. Podsjetimo, Cooperov je Carl Denham bio znatno uspješniji filmaš i znao je za Konga, samo nije ni sanjao što se točno krije iza vjerovanja u drevno božanstvo.

Jack Driscoll (Adrien Brody) više nije grubi časnik na sumnjivom brodu, već dramski pisac kojeg Denham gotovo na silu zadržava da mu napiše scenarij. Da se dosjetka nastavi, Driscoll je za vrijeme

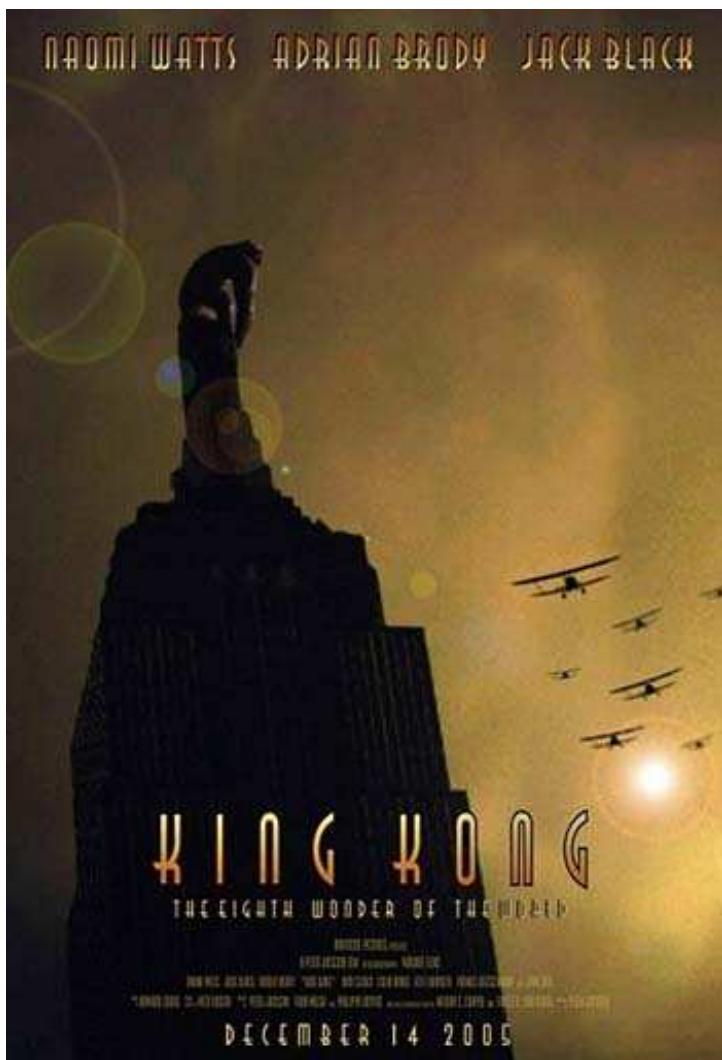
putovanja smješten u kavez za divlje zvijeri, gdje mu Denham kao producent praktično diktira tekst. Međutim, jednom kad postane gusto, i ovaj će se Driscoll pokazati doraslim situaciji.

Najблиža je izvorniku ostala Ann Darrow (Naomi Watts), glumica kojoj u općoj krizi ne ide baš najbolje, ali koja će u svemu sačuvati makar minimum

dostojanstva. Jackson je očito birao glumicu koja će biti fizički slična Fay Wray. Doduše, ovdje Naomi Watts ima znatno više vremena da razvije svoj lik, od neuspješne komičarke, potajno zaljubljene u djelo (kasnije i lik) Jacka Driscolla, pa do Kongove žrtve, prijateljice i konačno opet uspješne zaštitnice.

Osim toga, Jackson je imao dosta prostora i da

doda hrpu novih likova. Denham za sobom vuče asistenta, filmske tehničare i glavnu mušku zvijezdu, od kojih onda neki zgodno ginu. U verziji iz 1933., Denham skoro sve radi sam. Razrađeniji je i kapetan Engelhorn, dodan je časnik Heyes (mjesto

Driscolla), a i drugi su članovi posade znatno prisutniji no što su bili u Cooperovom filmu, gdje su bili reducirani na statiste. Ovdje ih Jackson uspijeva okarakterizirati kroz dijaloge, postupke i geste, u kratkim epizodicama, koje doduše fino upotpunjavaju kostur priče, ali je upitno koliko joj zapravo pomažu da se kreće naprijed. Na žalost, u pojedinim se situacijama stječe dojam da s nekim likovima Jackson konačno ipak nije znao što bi i kako ih iskoristiti. Pa kad mu netko dojadi, ili strada ili jednostavno nestane iz filma.

Jackson očito voli izvornog *King Konga*. Njegova je verzija prepuna citata i aluzija na original. Doduše, bojim se da će ih pohvatati samo oni koji su jednaki fanovi kao i Jackson sam - ili moja malenkost, kad smo već kod toga. Čitavi dijalozi su prebačeni u novu verziju, bez i jednog slova izmjene, iako se ponekad izgovaraju u drugačije postavljenim situacijama i svakako ne na onaj mitraljeski način, tako tipičan za američke filmove tridesetih. Korištena je čak i originalna Max Steinerova glazba (scena nazovi-urođeničkog plesa u kazalištu).

Međutim, koliko se god Jackson naslanjao na izvorni film i držao se osnovne priče, ipak je, kao što smo već rekli, dosta i mijenjao (logično, kad mu film traje dva put dulje).

Počnimo od prvog susreta s urođenicima. Tu su se Jacksonu u *King*

Konga potkrali neki drugi uzori. Cooper i Schoedsackovi urođenici nisu zapravo nasilni. Oni žive u strahu pred silom koju ne razumiju i traže najbolju žrtvu da umilostive svoje božanstvo, ali nisu brutalno nasilni. Na kraju, sami ispadaju žrtve, kad im razjareni Kong sravni cijelo selo sa zemljom. Jacksonovi su urođenici divljaci kakvih nema čak ni u najvećoj divljini. Dio njih kao da je pobegao sa snimanja *Mad Maxa*, a dio s neke od Romerovih zombizabava. Njihovo je nasilje brutalno i prilično neisprovocirano (uloga djevojčice, koja očito ima neko značenje, ostaje nerazjašnjena, a Denham bi, kao netko tko dolazi iz dalekih krajeva u takvoj situaciji morao biti ipak nešto pažljiviji u prvom kontaktu), i zapravo ispadaju gomila opasnih degenerika. Čini mi se da je tu Jackson odao priznanje tzv. kanibalskim filmovima, jednom opskurnom, pornografski brutalnom talijanskom podžanru s kraja sedamdesetih. Bilo kako bilo, Cooper i Schoedsack su urođenike prikazali znatno poštenije (ne bez stereotipa, ali svejedno), i čini mi se da je tu njihovo iskustvo odigralo neku ulogu. Problem je kod Jacksona i to što nakon početnog sukoba i žrtvovanja Ann, urođenici potpuno nestaju iz filma, rastjerani s par rafala u zrak. Nema ih, kao ni scene u kojoj im Kong ruši selo, što bi ovdje bilo skoro pa ispunjenje neke pravde.

Jednom kad krene jurnjava kroz prašumu, Jackson se raspištoljio do kraja.

Uveo je podosta novih opasnosti i čudovišta. *Attractions?* Stampedo brontosaura kroz uski klanac i na rubu litice! *Ultimate fight* King Konga s tri tiranosaura kojima je jedino na pameti zagrasti u batak, čak i kad vise na lijanama iznad provalije! Puzeća i gmizeća smrt na memljivom dnu klanca (počast *big bug* filmovima iz pedesetih)! Napad odvratnih šišmiša-vampira! Ann Darrow u zabavljačkoj izvedbi života! Doduše, Jackson je izbacio onu slavnu scenu u kojoj Kong skida komad po komad odjeće s Ann. Zašto, ne znam, ali mislim da ima neke veze s MPAA i njihovom ocjenom. King Kong u saobraćajnoj gužvi! King Kong protiv američke armije!

U stvari, pomalo je bespredmetno i razgovarati o svim dopunama i preradama, jer se Jackson ipak nije odlučio na *remake* po načelu kadar-po-kadar. Ovo je njegova vizija, i možemo samo komentirati koliko je uspješna.

Jacksonov *King Kong* varira. On oscilira između zabavnih scena od kojih stvarno zastaje dah i čiste šećerane (klizanje

na jezeru u parku ukrašenom za Božić), od koje također zastane dah (u smislu: koji je sad ovo q?). Ni patetike ne manjka, posebno na kraju. Od one prigušene, kad je Kong na Broadwayu sveden na otužni predmet eksploatacije (Jel' to njegovo zbacivanje okova ima neke druge konotacije?), do otvorene, kad Ann Darrow suznih očiju pokušava zaustaviti avione u napadu.

I logika se u nekim scenama može baciti kroz prozor: kako Kong premeće Ann po rukama, cura bi završila slomljenog vrata od golog djelovanja sila. Doduše, sad bar znamo kako se osjećaju barbiki u rukama zločeste djece. Takvih detalja ima još, poput čučanja na vrhu Empire State Buildinga u zimsku zoru, samo u tankoj haljinici i

visokim petama. Međutim, kad idemo gledati takve filmove, moramo biti svjesni da zapravo idemo gledati crtic s

Universal Studios / Weta Digital Limited

ubačenim glumcima. Najbolji je lik, kako to obično biva u zadnje vrijeme, kompjuterski animirani Kong. On sad stvarno i liči na gorilu: hoda četveronoške, bacaka se naokolo, skače, čak dobije i histerični

napadaj, što visoki primati znaju upriličiti. A i faca je. Potiče emocije, ne samo kod Ann Darrow. Dakle i ukratko, crtić. A onda su i gegovi i rješenja iz crtića na mjestu. Jackson je to, izgleda, tako shvatio. Ako i vi tako shvatite kao gledalac, onda u redu. Ako ne, i ako vam fali kulturološka pozadina cijelog fenomena, te ako niste u stanju izvući konotacije i prenesena značenja odnosa na relaciji Ann - Kong i Kong - civilizacija, onda biste već sa samom postavkom filma mogli imati ozbiljnog problema.

Ovako kao

jest, *King Kong* ima viškova i nedorečenosti. Ima, kao što smo već istakli, likova koje razrađuje i onda odjednom ne zna što bi s njima. To je, doduše, problem američkog pisanja scenarija za superspektakle generalno, i Jacksonovi grijesi ovdje nisu ništa veći nego nekih slavnijih imena. Sigurno ima i viška scena. Ona s kukcima i crvima je vjerojatno prvi kandidat za rezanje, iako u nekoj svojoj skoro pa prigušenosti i jezivoj polaganosti dobro sjedi kao kontrapunkt sumanutom obračunu s dinosaurima. Neke scene su već ocijenjene i kao preduge, posebno borba Konga s dinosaurima i obračun u zoru. Možda bi

čišćenje od nepotrebnih detalja pomoglo, ali bi se sigurno i izgubio određeni šarm koji te scene svakako imaju.

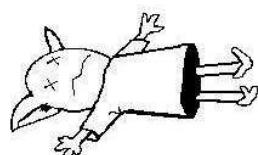
Usporedimo li pristup i izvedbu jedne te iste priče u rukama Coopera i Schoedsacka, odnosno Jacksona, odlično se vidi razlika između filmaša koji točno znaju što uzeti, a što odbaciti, i filmaša koji je kao dijete u slastičarni, ima pun novčanik i nitko

mu
ništa ne
brani.
Netko
će
preferir
ati
discipli
nirano i
sažeto
pri povij

edanje, drugi će se oduševljavati baroknom prenatrpanošću likovima, scenama i detaljima unutar njih. U slučaju *King Konga*, meni je odlično sjelo i jedno i drugo.

Ukratko, iako možda ipak nije remek-djelo, *King Kong* je odličan film, za oba palca gore! I da, i dalje ostajem pri tvrdnji da je bolji od *Gospodara prstenova*.

Jednostavno zato što je King Kong veća faca od cmizdravih hobita.

Konvencionalni svjetovi

RIKON 2005.

Piše: Dalibor Perković

Iako nisam video kvantitativno puno od RiKona - u subotu ujutro sam propustio dva autobusa, sjeo na treći i stigao u četiri poslijepodne - mogu reći da je ova konvencija uspješno preskočila dvogodišnji ponor i nastavila tamo gdje su stare generacije stale. Čak štoviše, padaju mi na pamet bar dva RiKona na kojima sam bio, a koji su bili skučeniji i siromašniji od ovoga; doduše, riječ je o događajima koji su se odvijali izvan Čomolungmanskog fakulteta tako da se možda tu nalazi jedan od uzroka, no to je stvar za dublju analizu koja vjerojatno nikoga ne bi zanimala tako da će zaključiti stvar i odmah prijeći na sljedeći odlomak.

Dakle, tko još ne zna, ovogodišnji RiKon, održan od 7. do 9. listopada, vratio se na višu nadmorsku visinu Gornje Zgrade (oni koji su bili, znat će zašto velikim slovima) Filozofskog fakulteta gdje se održavao od svojih samih početaka. S obzirom na nekoliko posljednjih konvencija, može se reći da je zaista riječ o najboljoj lokaciji: Dom željezničara je bio preskučen, dok je Dom retardiranih (ili kako se već zvao) bio dosta dobro posložen, ali s puno manjom kvadraturom nego što je to

Fakultet. Osim toga, glavni sadržaj SF konvencija su predavanja, a predavanja je najbolje održati u predavaonicama, ergo... Naravno, na fakultetima općenito treba malo više paziti kako se posjetitelji ponašaju i nadam se da neće biti negativnih posljedica s obzirom na neke, khm, sitnice koje su se događale tokom konvencije.

U subotu poslijepodne održano je predavanje Korada Korlevića sa zvjezdarnice u Višnjanu, u kojem je pokušao odgovoriti na pitanje "ima li inteligentnog života u svemiru". Problem - ako se to uopće tako može nazvati - je bio u tome što je čovjek krenuo *ab ovo* i najprije krenuo definirati što je svemir, što je život i što je inteligencija (pritom nije razjasnio što je "ima", "li" i "u"), tako da je to definiranje pojelo bar dvije trećine predavanja. No, te dvije trećine su svakako bile zanimljive i poučne tako da sam sljedećih sat vremena proveo na kompjuteru u hodniku surfajući Internetom pokušavajući iskopati neke stvari na koje sam se zakačio tokom Koradovog izlaganja. Ako je mjerilo uspješnosti predavanja to koliko je zaintrigirao ljude da pokušaju doznati nešto više, onda je, bar u mom slučaju, Korado potpuno uspio.

Možda da spomenem da je, osim kartografije svemira i nekih rijetko spominjanih bioloških činjenica i interpretacija (npr. da je život baziran na kisiku počeo bujati prije 600 milijuna godina tek nakon što je kisik potrovalo sve što je živjelo u protekle tri milijarde), naveo i neke argumente koji objašnjavaju zašto se ovakvoj tehnološkoj civilizaciji bliži propast - nesklonost stanovništva da ulazi u riskantne projekte (tko će kolonizirati Mars ako svi ostanu kod kućeigrati se u virtualnim svjetovima), eksponencijalni rast potrošnje resursa čiji je nestanak pitanje vremena (tko ne zna što je točno eksponencijalni rast i koje brojke on podrazumijeva neka se raspita) i činjenicu da u tehnološkoj civilizaciji ne samo da preživljavaju svi, a ne samo najspasobniji, nego i da oni nesposobni imaju više djece.

Uslijedila je montipajtonovska scena na prezentaciji domaćeg SF-a: u predavaonici se neposredno prije početka našlo dvadesetak ljudi; međutim, kad je Zoran Krušvar ustao i rekao da se, unatoč onome što piše na vratima, predavanje o kloniranju održava u susjednoj prostoriji, otprilike dvije trećine

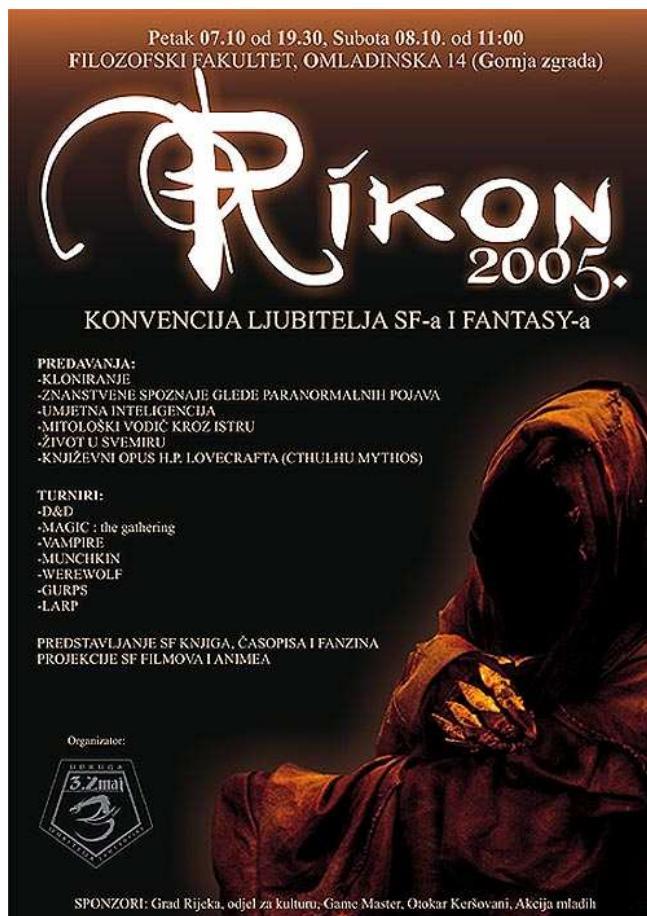
ljudstva je ustalo i izguralo se kroz vrata (iako smo na ostatak mogli računati kao da je u punom sastavu). Tako je u predavaonici ostalo nešto više od petero zainteresiranih (ili uvjetno zainteresiranih - vidi dalje) od kojih je jedna djevojka kasnije priznala da je, zapravo, i ona htjela slušati o kloniranju, ali je, kad je vidjela da svi izlaze, ostala na prezentaciji *iz sažaljenja*.

A prezentirali su se: novi broj časopisa *Grifon*, *Antologija hrvatske SF*

priče Žarka Milenića i roman *Sva krv čovječanstva* autora čije ime možete vidjeti u potpisu ovog teksta, ukoliko Urednik nije doživio trenutak sitne pakosti pa ga potpisao kao Viktoriju Faust. Za impresije pitajte nekoga tko je bio u publici, ja nisam mjerodavan.

Uslijedila je večer Hewlett-Packard Lovecrafta (molim? Ah, znači onaj H.P.

nema veze s printerima?) koja se sastojala od projekcije nijemog filma *The Call of Cthulu*, koji sam uspio odgledati do kraja, i još nečega čemu sam zaboravio ime, a što se sastojalo od ilustracija koje su se smjenjivale na platnu uz pozadinsku glazbu i popratni komentar, što sam izdržao

otprilike pet minuta. Ali to nije ništa čudno, još sam otprije znao da Lovecraft nije moj fah tako da bi zaljubljenici vjerojatno imali drugu verziju događaja. Naravno, *mistress of ceremonies* je za oba filma bila Natali "Tentacled Girl" Stepić - Dagon, poznata vjerojatno pod još nekim nazivima na raznoraznim forumima u Hrvata, Slovenaca, Rusa, Kozaka i drugih srodnih nakupina.

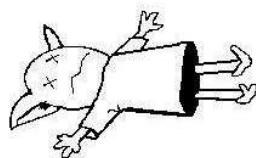
I to je bilo to što se tiče mog prisustvovanja službenim stavkama rikonskog programa. Ostatak - zujanje po hodnicima - možda i nije bio toliko zanimljiv kao na nekim drugim, brojnijim konvencijama, iako treba spomenuti nekoliko *hajlajta* večeri: tipa koji se napisao, zaspao na klupi, a onda se u snu prevrnuo na pod, razbio nos i onda se izbljuvao u lokvu vlastite krvi (na kraju je ekipa pozvala Hitnu poradi ispumpavanja želuca; mozak mu, očito, nisu trebali ispumpavati - eh, što *volem* kad djeca vole piti, a ne znaju piti); zatim je tu bio okrugli stol o stanju u hrvatskom SF-u koji se održao na hodniku u prijateljskoj atmosferi s čaš(ic)om u ruci, te

na kraju nekoliko komentara organizatora starijih RiKona koji su spočitnuli *mlađoj generaciji* nekoliko detalja glede već spomenutog pijančevanja i ekscesnih pojedinaca.

Od ostalog, pretpostavljam da su igraonice dobro funkcionirale jer nitko nije jamrao da je nezadovoljan uslugom, a moj pokušaj da, za promjenu od likova koji su puno filozofirali i pokušavali riješiti probleme zaobilaznim putem, odigram jednu seansu AD&D-ja u ulozi priglupog mišićavka koji trči okolo s urlajući "*Hasan oće da bije*" je propao nakon što se ekipa raspala i zaključila da će oni ipak kući.

Kao zaključak, budimo realni, raditi konvenciju ispočetka s potpuno svježom skupinom ljudi vjerojatno nije nimalo lako i, sve u svemu, sve skupa i nije lošeispalo, pogotovo ako se usporedi s nekoliko posljednjih (održanih) RiKona. Ukoliko ista ekipa nastavi u istom tonu i sljedećih godina, moći ćemo reći da se Rijeka vratila na konvencijsku kartu Hrvatske.

disclaimer: ovaj tekst NIJE napisala Viktorija Faust

Konvencionalni svjetovi

ESSEKON 2005.

Piše: Dalibor Perković

Za one koji ne znaju, Essekon je nešto što bi se moglo klasificirati kao "manja konvencija" - nekoliko prostorija, manji broj ljudi, vrlo reducirana količina službenog programa. Kao posljedica, većinu događanja čine igre, a posjetitelja gejmeri. No, ono što je dosad bila neizbjegna, a najčešće i jedina, stavka Essekona - a što se, nekim čudom, ne događa ni na jednoj drugoj konvenciji - je meni osobno vrlo zanimljiv literarni kružok: ono, posjedneš ljude koje zanima SF, nabaciš im nešto o čemu će pričati i pustiš prirodu da obavi svoje. Na kraju obično ispadne da su posjetitelji iz drugih gradova izdržljiviji, međutim, to je vjerojatno zato jer je Osječanima jednostavnije otići kući spavati, dok bi se ovi drugi vjerojatno osjećali glupo da prijeđu pola Hrvatske da bi razgovarali samo dva-tri sata, a onda se pokupili u krpe.

No, krenimo kronološkim redom. Ove je godine Essekon održan u isto vrijeme - 4.-6. studenog - ali na drugom mjestu nego inače - u prostorijama osječke Liberalne stranke u samom centru grada. Ova je konvencija imala jednu prilično originalnu, iako zapravo izvankonvencijsku, zanimljivost. Naime, u listopadu i studenom

je Hrvatskom kružila izložba složena negdje u Francuskoj u sklopu koje je bio i mali trometarski planetarij na napuhavanje! I tako je Vanda, bez čijih bi napora postalo upitno može li se uopće Essekon nazvati SF konvencijom, organizirala ekipu tako da se u jednoj osnovnoj školi u Osijeku, gdje se planetarij nalazio, skupilo čak dvadesetak SF-ovaca. I tako se društvo našlo u malom prostoru koje je pomalo nalikovalo na indijanski *wigwam*, sa žaruljom s izbušenom kuglom u sredini koja je podsjećala na vetricu, zvjezdanim nebom nad glavama i poprilično upornim propuhom.

Treba napomenuti da voditeljica nije bila na visini zadatka (poslije su mi na PMF-u u Zagrebu rekli da su taj posao radile osječke studentice pedagogije; zašto, pobogu, kraj živog i zdravog gradskog astronomskog kluba?), ali nije smetalo, jer nije bila ni publika. No, za pretpostaviti je da će, nakon ovog iskustva s nediscipliniranim SF-ovcima, buduća pedagogica s više duševnog mira prihvatići svoj poziv znajući da djeca i nisu toliko naporna kao neki "odrasli".

Uslijedio je odlazak (za neke povratak) na konvenciju gdje je

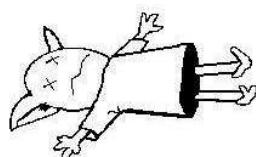
pripremljena spomenuta literarna radionica. Osječki ogrank Liberalne stranke je nakon silaska s vlasti u gradu očito imao problema sa strujom, tako da su prilazno stubište i WC osvijetljeni svijećama-lampašima koje su valjda ostale nakon Svih svetih. No, to je samo doprinijelo ugođaju. Što se tiče same konvencije, u jednoj prostoriji su bili stolovi za igranje (između ostalog, kartala se i bela), druga je bila za predavanja, dok je treća služila kao salon za salonski tip fanova. Malo prije početka, uz pomoć nekoliko papira sa slovima, veliki natpis na zidu "Liberalna stranka" preimenovan je u "Literarna stranka" i SF je mogao početi.

Tri autora - Zoran Vlahović, Dario Rukavina i osoba čije ime možete vidjeti u potpisu ovog teksta (ukoliko urednik (opet) nije doživio trenutak ne tako sitne pakosti i (opet) ga potpisao kao Viktoriju Faust) - su pročitali sami sebe, publika je rekla svoje, a ni čitači si međusobno nisu ostajali dužni. No, sve je ostalo prilično nedužno, bez za život ozbiljnijih ozljeda (prijelomi ruku, nogu i rebara generalno zarastaju, zar ne? ZAR NE???) tako da je bila riječ o prilično ugodno provedenoj večeri.

Nakon toga, u istu prostoriju su zasjeli neki vampiri, dio ekipe je otišao na hranilicu u pizzeriju, dok sam ja ostao gledati prvih nekoliko epizoda *Stargate-Atlantisa* i zaključio da serija nije ništa posebno (osim

ako se nije dogodilo da, kao u većini slučajeva, tek nakon jedne ili dvije sezone scenaristi pohvataju konce i krenu proizvoditi dobar materijal). Malo poslije ponoći zaključili smo da je to - to i da bi baš i mogli krenuti kući.

Ove sam godine na Essekonus proveo bar četiri puta manje vremena nego na prethodnima. Jesam li što izgubio? Nisam siguran; od pedesetak ljudi koliko ih je bilo prisutno, možda ih je petnaest zaista činilo *SF konvenciju*, a od toga ih je više od polovice došlo izvan Osijeka. Ispada da većinu Osječana ne zanima SF i da Essekonus zapravo služi da se ekipa iz različitih gradova nađe u to doba godine, malo popriča, a onda raziđe kućama. No, upravo je to ono što su mi rekli stari - i zaista mislim *stari* - konvencijski vukovi na Euroconu: SF konvencije su događaji koji služe kao izgovori da se ljudi koji su se na njima upoznali sastanu nekoliko puta godišnje. Problem je što u Hrvatskoj baš i nema puno ekipe koja je spremna prijeći 500 kilometara samo radi razgovora, ali dok takvih bude imalo, bit će i razloga za postojanje "malih konvencija", pa tako i Essekona.

NATJEČAJ ZA ISTRAKONSKU ZBIRKU 2006. GODINE

1. Na natječaj se mogu slati samo neobjavljene SF ili fantasy priče, do 5 kartica dužine (do 9000 znakova, uključujući i razmake, ni znaka više), pisane na hrvatskom jeziku.
2. Tekst mora biti otipkan ili isprintan u jednom primjerku, na pisaćem stroju ili PC-u, a obavezno je priložiti i disketu. Svaki autor može poslati najviše tri priče.
3. Natječaj je anoniman.
4. Rad mora biti obilježen šifrom. Rješenje šifre - puno ime i rezime, adresu i broj telefona, te eventualno e-mail adresu, treba priložiti u zasebnom i zatvorenom pismu.
5. Dodjeljuju se tri novčane nagrade:
  - Prva nagrada u iznosu od 1.500,00 kn
  - Druga nagrada u iznosu od 800,00 kn
  - Treća nagrada u iznosu od 500,00 kn.
6. Ocjenjivački odbor zadržava pravo ne dodijeliti nagrade ako tekstovi ne zadovolje kvalitetom ili uvjetima.
7. Krajnji rok za slanje radova je 15. 01. 2006. godine. Radovi se šalju poštom na adresu:
PUČKO OTVORENO UČILIŠTE U PAZINU (za Istrakon)
Šetalište Pazinske gimnazije 1
52000 PAZIN
8. Nagrade će biti uručene u ožujku 2006. godine na Sedmoj istarskoj konvenciji fantastike i SF-a "ISTRAKON 2006" u Pazinu.
9. Posebna nagrada dodijelit će se za priču koja najbolje obradi neku istarsku temu.
10. Ako prosudbena komisija veći broj pristiglih radova ocijeni iznimno kvalitetnima, odabrane priče objavit će se u zajedničkoj zbirci kratkih SF priča.

U čast istarskog vampira Jure Granda

ORGANIZACIJSKI ODBOR 5. FESTIVALA FANTASTIČNE KNIŽEVNOSTI U PAZINU
OGLAŠAVA

NATJEČAJ ZA VAMPIRSKE PRIČE

Ovim se natječajem traže priče iz žanrovskega spektra znanstvene fantastike - fantasyja - nadnaravnog horroora, koje na bilo koji način obrađuju ili koriste vampirska tematiku. Primaju se priče napisane na hrvatskom jeziku, duljine **do 10 novinskih kartica** (18.000 znakova, uključujući i razmake). Poželjno je da priče budu što kraće, ali to nije uvjet. Priče koje se šalju na natječaj moraju biti originalne tj. neobjavljene. Neobjavljenom se pričom smatra priča koja još ni na koji način nije pružena na uvid javnosti u tiskanom ili u elektronskom mediju (uključujući i internet).

Priče treba slati u jednom primjerku otisnute na papiru, potpisane imenom i prezimenom autora, s detaljnim podacima o autoru u prilogu, uključujući kontakt-podatke, te kraći životopis i bibliografiju (materijal za "bilješku o piscu"). Priče ne treba potpisivati šifrom. U koverti s pričom otisnutom na papiru, OBVEZNO treba priložiti i disketu ili CD s pričom u elektronskom obliku (u **.rtf** datoteci, bez posebnih formatiranja teksta).

Priče treba slati na adresu:

Pučko otvoreno učilište u Pazinu (za vampirske priče)

Šetalište Pazinske gimnazije 1

52000 Pazin

Rok za slanje priča je **1. travnja 2006. godine.**

Prosudbena komisija odabrat će najbolje priče za objavlјivanje u zajedničkoj zbirci, koja će biti predstavljena na **5. Festivalu fantastične književnosti** koji će se održati u **Kringi i Pazinu, 11. i 12. kolovoza 2006. godine.**

Priče odabrane za objavlјivanje u zbirci se ne rangiraju i ne nagrađuju posebnim nagradama. Autori čije se priče odaberu za zbirku bit će pozvani da svoje priče predstave na spomenutom Festivalu.

Ukoliko se s vremenom ukažu mogućnosti da se, zahvaljujući nenadanoj naklonosti sponzora, neke priče ili autori ipak nagrade posebnim nagradama, takve će odabrat ista prosudbena komisija koja bira priče za objavlјivanje.

Za ovaj natječaj i za ovu zbirku vampirska tematika je obavezna. Obavezno je i poštivanje propisane duljine od 10 kartica. Poželjno je, ali nipošto nije uvjet, da je vampirska priča radnjom smještena u Istru, i da se u njoj pojavljuje Jure Grando.